

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____Шевель А.О.

“ _____ ” _____ 2019 г.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ

Напрямок підготовки: 6.090101 «Агрономія»
6.090105 «Захист рослин»

Факультет: агротехнологій та природокористування

2019 – 2020 навчальний рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 20 – Аграрні науки та продовольство	Нормативна	
Модулів – 2	6.090101 «Агрономія» 6.090105 «Захист рослин»	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 2		2019-2020	2019-2020
Індивідуальне науково-дослідне завдання:-		Курс	
Загальна кількість годин – 90		4, 2 с.т.	4/2 с.т.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,0 самостійної роботи студента – 2,0		Семестр	
		4/8	7/3
	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		14 год.	10/2
		Практичні, семінарські	
		16 год.	8/6
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
	60 год.	72/82	
	Індивідуальні завдання:		
	Вид контролю: <i>залік</i>		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить в %:
для денної форми навчання – 61%/39% (26/19)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити із загальними психологічними проблемами, що виникають у процесі професійної діяльності фахівця, розкрити загальні психологічні механізми реалізації людиною свого спадкового і набутого потенціалу, на основі сучасних психологічних знань виробити чітке уявлення про особистість, структуру та форми її прояву, сформуванню систему психологічних знань про соціальні взаємодії та спілкування. Розкрити значення психологічних знань для здійснення фахівцем діяльності.

Завдання: вивчення факторів, що формують індивідуально-психологічні стани особистості, здійснення психологічного аналізу конкретних виробничих ситуацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: природу, основні психологічні функції та їх взаємозв'язок, наукові теорії психіки, напрямки розвитку сучасної психології, мотиваційні передумови людської діяльності, сучасні підходи до психологічної типології особистості, основні принципи спілкування та основи трудових взаємодій.

вміти: інтерпретувати власні психологічні стани, оцінювати індивідуально-психологічні стани особистості, застосовувати набуті теоретичні знання та методи психологічних досліджень за фахом; здійснювати психологічний аналіз конкретних виробничих ситуацій та професійному спілкуванні.

3. Програма навчальної дисципліни

(затверджена Вченою радою СНАУ, протокол № 11 від 27.02.2017 р.)

Модуль 1. Предмет і структура психології

Змістовий модуль 1. Предмет, категорії і напрями психології

Тема 1. Предмет психології. Специфіка психології як наукової дисципліни. Предмет і завдання психології як науки. Зв'язки психології з суспільно-гуманітарними та природничими науками. Сутність психіки. Історія розвитку психіки. Відмінність психіки людини від психіки тварини. Основні категорії психології. Галузі психологічних знань. Теоретична та прикладна психологія

Тема 2. Психологічні напрями, школи і концепції. Головні напрями сучасної психології. Генетична психологія. Структурна і функціональна психологія. Біхевіоризм і необіхевіоризм. Гештальтпсихологія. Психоаналіз і неофрейдизм. Когнітивізм і гуманістична психологія. Трансперсональна психологія.

Тема 3. Свідомість. Філософські і природничо-наукові уявлення про природу і сутність свідомості. Структура свідомості. Г.І. Гурджієв і П.Д. Успенський про багаторівневу структуру людської психіки. Формування свідомості у філогенезі і онтогенезі.

Тема 4. Психічні процеси і психічні стани. Відчуття і його фізіологічні

основи. Основні відчуття людини. Сутність і структура сприйняття. Пам'ять, її функції та теорії пам'яті. Мислення. Форми та види мислення. Мова і мовлення та їх функції Сучасний стан учення про уяву. Емоції та почуття: особливості, функції та фізіологічні основи. Воля як психологічна категорія. Структура вольового акту і особистість. Особливості визначення психічних процесів у теорії К.-Г. Юнга.

Модуль 2. Психологія спілкування

Змістовий модуль 2. Основні виміри і характеристики спілкування

Тема 1. Особистість. Поняття «особистість» як центральна категорія психології. Сутність понять «людина», «індивід», «індивідуальність», «сутність», «суб'єкт». Особистість у системі міжіндивідних стосунків. Основні чинники формування особистості. Особистість і самосвідомість. Структура особистості. Самосвідомість і самооцінка. Образ «Я» в структурі особистості. Психологічний самозахист.

Тема 2. Спілкування та групові взаємодії. Структура спілкування. Комунікація і перцепція. Різноманіття видів спілкування: проблема альтернативи. Рамкова, маніпулятивна і актуалізаторська моделі комунікації. Спілкування як переконання. Поняття конформізму і нонконформізму. Вербальна і невербальна комунікація. Стратегії, тактики і стилі спілкування. Соціальні, емоційні і когнітивні джерела упереджень. Поведінка і настанова у процесі міжособистісних взаємодій. Суспільні стосунки: упередженість, агресія, альтруїзм. Причини конфліктів, способи реагування та урегулювання конфліктів. Типи комуникабельності людей. Комуникативні девіації та бар'єри.

Тема 3. Екзистенційні та психологічні аспекти управління і лідерства. Екзистенційна психологія: основні поняття і принципи: свобода, самотність, абсурд, смерть. Екзистенційна теорія управління – теорія власного екзистенційного вибору і відповідальності. Екзистенційні передмови управління. Типи і стилі лідерства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Усього	денна форма					усього	Заочна форма				
		у тому числі						у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	45	14	16	-		15			-	-	-	
Модуль 1. Предмет і структура психології												
Змістовий модуль 1. Предмет, категорії і напрями психології												
Тема 1. Предмет психології		2	2			2						
Тема 2. Психологічні напрями, школи і концепції		2	2			2						
Тема 3. Свідомість		2	2			2						

Тема 4. Психічні процеси і психічні стани		2	2			2						
Разом за змістовим модулем 1	24	8	8			8						
Змістовий модуль 2. Основні виміри і характеристики спілкування												
Тема 1. Особистість		2	2			2						
Тема 2. Спілкування та групові взаємодії		2	2			2						
Тема 3. Екзистенційні та психологічні аспекти управління і лідерства		2	4			3						
Разом за змістовим модулем 2	21	6	8			7						
УСЬОГО	45	14	16			15						

5. Темі лекцій (денне відділення)

№ з/п	Назва теми	Денне Годин	Заочне Годин
1.	Тема 1. Предмет психології 1. Специфіка психології як наукової дисципліни. 2. Сутність психіки. 3. Основні категорії психології. 4. Галузі психологічних знань.	2	
2.	Тема 2. Психологічні напрями, школи і концепції 1. Основні напрями сучасної психології. 2. Структуралізм, біхевіоризм і гештальтпсихологія. 3. Психоаналіз, неофрейдизм і когнітивізм.	2	
3.	Тема 3. Свідомість 1. Філософія і сучасна наука про природу свідомості. 2. Структура свідомості. 3. Формування свідомості у філогенезі і онтогенезі.		
4.	Тема 4. Психічні процеси і психічні стани 1. Відчуття і сприйняття як основа пізнання світу. 2. Теорія і функції пам'яті і мислення. Мислення і мова. 3. Сучасний стан учення про уявлення. 4. Емоції та почуття: особливості, функції і прояви. 5. Воля як категорія психології.	2	
5.	Тема 5. Особистість 1. «Особистість» як центральна категорія психології. 2. Людина, індивід, індивідуальність і сутність. 3. Основні чинники формування особистості. 4. «Я», самосвідомість і самооцінка в структурі особистості.	2	

6.	Тема 6. Спілкування та групові взаємодії 1. Структура спілкування і комунікація. 2. Спілкування як переконання. Конформізм і нонконформізм. 3. Стратегії, тактики і стилі спілкування. 4. Причини виникнення і засоби подолання конфліктних ситуацій.	2	
7.	Тема 7. Екзистенційні та психологічні аспекти управління і лідерства 1. Екзистенційна психологія: основні поняття і принципи. 2. Екзистенційна теорія управління. 3. Типи і стилі лідерства.	2	
	Разом	14	

6. Теми семінарських занять (денне відділення)

№ з/п	Назва теми	ДЕННЕ Кількість годин	ЗАОЧНЕ Кількість годин
1	Тема 1. Предмет психології	2	
2	Тема 2. Психологічні напрями, школи і концепції	2	
3	Тема 3. Свідомість	2	
4	Тема 4. Психічні процеси і психічні стани	2	
5	Тема 5. Особистість	2	
6	Тема 6. Спілкування та групові взаємодії	2	
7	Тема 7. Екзистенційні та психологічні аспекти управління і лідерства	4	
Разом:		16	

7. Самостійна робота (денне відділення)

№ з/п	Назва теми	ДЕННЕ Кількість годин	ЗАОЧНЕ Кількість годин
1	Тема 1. Предмет психології	2/9	
2	Тема 2. Психологічні напрями, школи і концепції	2/9	
3	Тема 3. Свідомість	2/9	
4	Тема 4. Психічні процеси і психічні стани	2/9	
5	Тема 5. Особистість	2/9	
6	Тема 6. Спілкування та групові взаємодії	2/9	
7	Тема 7. Екзистенційні та психологічні аспекти управління і лідерства	3/6	
Разом		15/60	

8. Індивідуальні завдання

Підготовка рефератів:

1. Основні напрямки психологічної науки.
2. Функції психіки.
3. Основні форми прояву психіки та їх взаємозв'язок.
4. Метод спостереження і особливості його використання у психологічному дослідженні.
5. Експеримент як метод психології.
6. Опитування як метод психологічного дослідження.
7. Передумови розвитку психіки.
8. Взаємозв'язок рівня розвитку психіки і форм поведінки тварин.
9. Рушійні сили розвитку особистості.
10. Основні компоненти особистості.
11. Діяльність та її структура.
12. Формування навичок і вмінь у діяльності.
13. Увага: фізіологічні основи, види і властивості.
14. Роль уваги у процесі діяльності.
15. Сутність і закономірності чуттєвого пізнання дійсності.
16. Властивості відчуттів.
17. Властивості сприйняття.
18. Характеристики процесів пам'яті.
19. Умови підвищення ефективності пам'яті.
20. Форми і операції мислення.
21. Мислення як процес розв'язання задач.
22. Мислення і мовлення.
23. Уява і творча діяльність людини.
24. Емоції і почуття.
25. Почуття і особистість.
26. Природа і сутність поняття "воля".
27. Вольові якості особистості і їх формування.
28. Типи темпераменту і їх характеристики.
29. Темперамент і характер.
30. Задатки і здібності.
31. Формування й розвиток здібностей.

9. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. **Словесні:** розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, робота з книгою (читання, переказ, виписування, складання плану, рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, опорних конспектів тощо).

2. Метод навчання за характером логіки пізнання.

2.1. Аналітичний

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. **Проблемний** (проблемно-інформаційний)

3.2. **Дослідницький**

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, використання проблемних ситуацій, групові дослідження, самооцінка знань, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. Інтерактивні технології навчання – використання мультимедійних технологій, інтерактивної дошки, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій).

10. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;

- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;

- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;

- написання рефератів;

- результати тестування.

11. Оцінка роботи студентів (денне відділення)

Поточне тестування та самостійна робота			Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума
Змістовий модуль 1 - 40 балів	Змістовий модуль 2 - 30 балів	СРС			
T1 – T4	T5 – T7	15	85	15	100
0-10	0-10		(70+15)		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D		
60-68	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

1-34	Ф	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Айсмонтас Б.Б. Педагогическая психология: Схемы и тесты. – М., 2002.
2. Большой толковый психологический словарь / Ребер Артур. Т. 1-2. – М., 2000.
3. Бурлачук Л. Ф. Словарь-справочник по психодиагностике. – 3-е изд. – СПб., 2007.
4. Гамезо М.В., Домашенко И.Я. Атлас по психологи. – М., 2009.
5. Загальна педагогіка: методичні матеріали / Укл. Б.П. Іщенко. – Х., 1998.
6. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методика. – К., 2011.

14. Рекомендована література

Базова

1. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы. – СПб.: Питер, 2001.
2. Ильин Е. П. Психология воли. – СПб.: Питер, 2001.
3. История зарубежной психологии: Тексты. – М., 1986.
4. Киричук О.В. Загальна психологія: Підручник. – К., 2006.
5. Кравченко А.И. Общая психология: Учеб. пособие. – М., 2009.
6. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. – К., 2000.
7. Павелків Р.В. Загальна психологія: Підручник. – К., 2009.
8. Основы психологии: Підручник / За заг. ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. – К., 2005.
9. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии. – СПб.: Питер, 2000.
10. Сергеевкова О.П. Загальна психологія: Підручник. – К., 2012.
11. Скрипченко О.В., Долинська Л.В. Загальна психологія: Навчальний посібник. – К., 2014.
12. Фрейд З. Психология бессознательного. – М., 1989.
13. Хрестоматия по истории психологии. – М., 1980.
14. Хьелл Л., Зиглер К. Теории личности. – 3-е изд. – СПб., 2007.

Допоміжна

1. Леонтьев А. Н. Избранные психологические произведения: в 2 т. – М., 1983.
2. Ломов Б. Ф. Системность в психологии: Избр. психол. тр. – М., 1996.
3. Лурия А. Р. Язык и сознание. – 2-е изд. – М., 1998.
4. М'ясоїд П. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посіб. – К., 1998.
5. Фромм Э. Иметь или быть? – М., 1986.
6. Цвейг С. Врачевание и психика. – М., 1992.
7. Фромм Э. Душа человека. – М., 1992.
8. Шопенгауэр А. Свобода воли и нравственность. – М., 1992.

15. Інформаційні ресурси

<http://lection.com.ua/psychology/optp/mizhosobistisni-stosunki-spilkuвання-osnovi-psihologiyi-ta-pedagogiki>

<http://www.info-library.com.ua/books-book-113.html>

http://www.koob.ru/common_psychology/

<http://all-psychology.ru/>

<http://www.student-works.com.ua/kursovi/other/655.html>